

Colloquium : De Geschiedschrijving van de Vlaamse Beweging sinds 1975

Aan het op zaterdag 24 oktober 1992 te Antwerpen georganiseerde Colloquium namen een honderdtal geïnteresseerde toehoorders deel.

Zaterdag 24 oktober 1992 UFSIA

Ter informatie van onze lezers drukken we hier de korte samenvatting af van de referaten, die aan de deelnemers ter hand werd gesteld.

Prof. Dr. H. Van Goethem : Taalpolitiek en staatshervorming

De Vlaamse Beweging heeft haar programma in belangrijke mate gerealiseerd via de taalwetgeving en de staatshervorming. De genese en de toepassing van de taalwetten is maar vrij recent het voorwerp geworden van fundamenteel historisch onderzoek. Een aantal wetten inzake leger, gerecht, administratie en onderwijs werden reeds bestudeerd. Ze relativeren gedeeltelijk en soms opvallend het beeld van mank lopende, weinig radicale taalwetgeving. In de historiografie over de staatshervorming overwegen de chronologische overzichten en polemische werken. Het wachten is op een afstandelijke historische analyse.

Prof. Dr. L. Gevers : Kerk en Vlaamse Beweging

Het onderwerp zal benaderd worden vanuit een dubbele invalshoek. Er zal ten eerste aandacht worden besteed aan het kerkelijk beleid tegenover de Vlaamse Beweging, vooral op die terreinen waar de kerkelijke overheden hun macht konden laten of lieten gelden : katholieke partijpolitiek, onderwijs, jeugd- en studentenbeweging. Er zal ten tweede worden ingegaan op de rol van de Kerk als drager van de Vlaamse Beweging, met aandacht voor het aandeel en engagement van vlaamsgezinde priesters.

Romain Vanlandschoot : Sociale Beweging en Vlaamse Beweging

Achtereenvolgens komt in dit referaat de recente literatuur aan bod voor de periodes 1830-1848 en 1848-1893, met bijzondere aandacht voor de radicale en

progressieve groepen, met name de Saint-Simonistische invloeden (Toussaint), de vernieuwde inzichten omtrent Julius Vuylsteke, de vroegsocialistische beweging. (De Paepe, Van Beveren), de strijdvrage omtrent de verhouding tussen Vlaamse Beweging en socialistische beweging. De klemtoon ligt op de periode 1884-1919, m.b.t. de christen-democratische beweging, het Daensisme en het ontstaan van de christelijke sociale beweging. In een slotgedeelte zal aandacht besteed worden aan de historiografie van de grote sociale organisaties (o.a. Boerenbond, ACW) en hun invloed op de Vlaamse Beweging.

Drs. Pieter van Hees: Over vlaams-nationalisme en Groot-Nederland

Eerste thema is de stand van het onderzoek naar het vlaams-nationalisme. Centraal zullen daarbij staan de Frontbeweging en het Activisme en de daaruit voortkomende politieke ontwikkelingen in Interbellum en Tweede Wereldoorlog en de herleving van het vlaams-nationalisme na 1945. Bij de bespreking van het tweede thema — Groot-Nederland — zal aandacht gevraagd worden voor zowel de politieke als culturele aspecten van de betrekkingen tussen Noord en Zuid.

Prof. Dr. L. Wils: Natievorming en nationalisme: de aanbreng van internationaal historisch en sociologisch onderzoek

Tijdens de jongste decennia werd er, niet alleen van historische maar ook van sociologische kant, veel onderzoek verricht naar nationale en regionale bewegingen. De bevindingen van een aantal auteurs zijn verhelderend voor de Vlaamse en Waalse natievorming, o.a. die van Karl Deutsch, Michael Hechter, Miroslav Hroch, Ernest Gellner, Benedict Anderson, Anthony Smith.

Het colloquium kon plaatsvinden dank zij de steun van de Marnixring, die ook de uitgave van de Handelingen mogelijk maakt. Zij zullen begin 1993 verschijnen en zijn verkrijgbaar bij de redactie. Abonnees betalen 200 fr., andere gegadigden 400 fr.

G. de Smet